

NIEWAŻNOŚĆ POSTĘPOWANIA W PROCESIE CYWILNYM W UJĘCIU HISTORYCZNYM I PRAWNOPORÓWNAWCZYM

Nieważność postępowania pierwotnie związana z nieważnością ex lege, której źródła sięgały prawa prywatnego, w wyniku złożonej i długotrwałej ewolucji stała się instrumentem prawa publicznego związanym z zaskarżalnością, tj. przewidzianą przez prawo procesowe możliwością żądania przez uprawniony podmiot przeprowadzenia kontroli prawidłowości orzeczenia sądu lub innego organu procesowego

1. WPROWADZENIE

2. EWOLUCJA NIEWAŻNOŚCI JAKO KATEGORII PRAWNEJ

- Nieważność w prawie rzymskim
- Po upadku Cesarstwa Zachodniorzymskiego – Królestwo Longobardów
- Średniowieczne miasta włoskie (statuty miejskie) - *nullitas vs iniquitas*
- Prawo kanoniczne a nieważność
- Rozwój instytucji nieważności w prawie państw germańskich – *Nullitätsvorstellung, Nullitätsbeschwerde, Nichtigkeitsbeschwerde, Nichtigkeitsklage, Nichtigkeitsgründe*, czyli od fundamentów, przez tryb skargowy do systemu nadzwyczajnych i zwyczajnych środków zaskarżenia
- Nieważność w polskim procesie cywilnym a systemy państw zaborczych

3. NIEWAŻNOŚĆ POSTĘPOWANIA – MODELE NIEWAŻNOŚCI W SYSTEMACH PRAWNYCH

- Prawo germańskie
- Prawo romańskie
- Prawo common law
- Prawo nordyckie

4. PODSUMOWANIE

5. DYSKUSJA

Wybór literatury:

- A. Bálasits*, Nieważność i zarzuty w procesie cywilnym austriackim, *Przegląd Sądowy i Administracyjny* 1886, nr 26-31 i 45-52;
- J. Bühn*, O restytucji podług obecnej procedury cywilnej, *Przegląd Prawa i Administracji (Przegląd Prawa i Administracji)* 1904, nr 31;
- J. Bühn*, O skardze nieważności, *Reforma Sądowa* 1905, nr 1-2;
- A.W.S. Franke*, Beitrag zur Lehre von der Nichtigkeitsbeschwerde, [w:] *Archiv für civilistische Praxis*, tom 19, Heidelberg 1836;
- H.F. Gaul*, Zur Struktur und Funktion der Nichtigkeitsklage gemäß § 579 dZPO, [w:] *Festschrift für Winfried Kralik zum 65. Geburtstag. Verfahrensrecht – Privatrecht* pod red. *W.H. Rechberger, R. Welser*, Wien 1986;
- S. Gołąb*, Polski kodeks postępowania cywilnego a procedura cywilna austriacka, *Ruch Prawniczy Ekonomiczny i Socjologiczny* 1932, nr 1;
- J. Hroboni*, Uchybienia procesowe i ich skutki, *Polski Proces Cywilny* 1934, nr 14-15;
- A. Skedl*, Die Nichtigkeitsbeschwerde in ihrer Geschichtlichen Entwicklung, Leipzig 1886;
- B. Stelmachowski*, Zarys procedury cywilnej obowiązującej na ziemiach byłego zaboru pruskiego i na Górnym Śląsku. Część II, Poznań-Warszawa-Łódź-Toruń 1925.